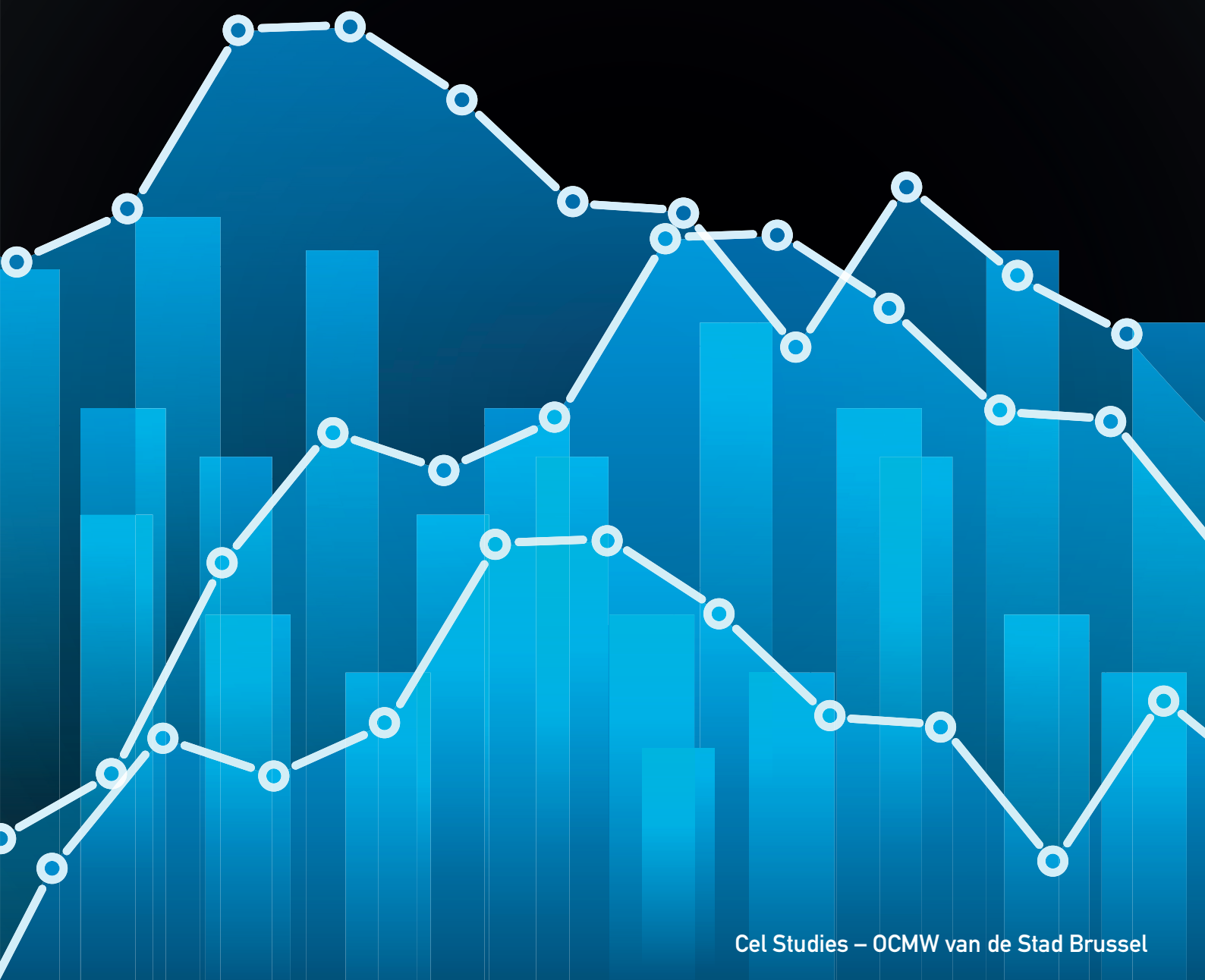

Nummer 1 • September 2022

Statistisch kwartaalblad

Sociale actie in cijfers

Inhoudstabel

Inleiding.....	3
Deel 1	5
1. Financiële sociale bijstand	5
1.1 Het leefloon/equivalent leefloon.....	6
1.1.2 Begunstigden van het LL/ELL met het statuut van vluchteling, geregulariseerd of subsidiaire bescherming.....	7
1.1.3 De begunstigden van een LL/ELL die onderdaan zijn van een EU-lidstaat	8
1.2 Financiële sociale bijstand "Covid"	8
1.3 Medische zorg.....	9
2. Ondersteuning en arbeidsbemiddeling	10
Deel 2	11
1. Financiële sociale bijstand.....	11
1.1. Begunstigden van het LL/ELL.....	12
1.1.1. Studenten die een LL/ELL o _{sen}	14
1.2. Gezondheidszorg en dringende medische hulp (DMH).....	15
2. Arbeidsbemiddeling	16
Vademecum statistieken van het OCMW van Brussel op het gebied van sociale actie.....	19
Wettelijk kader	19
Woordenlijst.....	19
Technische en statistische overwegingen.....	20
1° De bevolking en de statistische eenheid	20
2° De waargenomen componenten	21
3° Aggregaten	21
a) Tijdelijke aggregaten	21
b) Functionele aggregaten.....	21
Stabiele gegevens.....	21

Inleiding

Op 1 januari 2021 telde de Stad Brussel 186.916 inwoners¹. Sommigen van hen worden helaas geconfronteerd met verschillende vormen van armoede: onzeker inkomen, lichamelijke gezondheidsproblemen en psychologisch onbehagen, verslaving, ongezonde huisvesting, verlies van autonomie, enz. De actie van het OCMW van de Stad Brussel is erop gericht hen zoveel mogelijk te helpen deze moeilijkheden te overwinnen.

Vanaf de eerste momenten van de sociale actie worden deze mensen in een precaire situatie door de verschillende actoren van onze instelling begeleid naar een integratietraject, of het nu gaat om het voortzetten, hervatten of starten van studies, het volgen van opleidingen die tot een kwalificatie leiden of het starten van procedures voor het zoeken naar werk. Wanneer hun psychosociale of medische situatie hen niet toelaat rechtstreeks in deze integratieloga te stappen, biedt het OCMW hen tijd en begeleidt het hen naar de meest geschikte aanpak.

De gezondheidscrisis die in maart 2020 is begonnen en waaruit we nu geleidelijk aan een uitweg hopen te vinden, heeft niet alleen de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de Brusselaars diep aangetast, maar ook hun relatienetwerken verzwakt en hun budget gestabiliseerd. Het zijn de armste gezinnen die het meest te lijden hebben gehad. Het aantal mensen dat door ons centrum wordt geholpen, is in zeer korte tijd aanzienlijk toegenomen. Als reactie daarop werd federale en regionale steun verleend aan de OCMW's om optimale zorg te kunnen verlenen aan de begunstigden en aan een nieuw doelpubliek.

Het is in een perspectief van sociale emancipatie

dat het OCMW van de Stad Brussel een even breed als gediversifieerd sociaal actiebeleid voert, dat specifiek gericht is op de nieuwe vormen van sociale armoede.

Het OCMW wil dit gediversifieerd beleid zichtbaar maken. Via dit verslag wil het OCMW van Brussel hoogwaardige numerieke analyses meegeven van de omvang van de sociale uitdagingen waarmee het te maken krijgt.

Het statistisch kwartaalblad van het OCMW van de Stad Brussel bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat recente gegevens over de belangrijkste indicatoren voor sociale actie. Het tweede deel geeft informatie en toelichting over de belangrijkste indicatoren in een trendmatige benadering op korte en lange termijn.

Ondanks de inspanningen van de auteurs van dit verslag om de tekst gemakkelijk leesbaar te maken, blijft het geheel toch vrij technisch. Daarom vindt de lezer in de bijlage bij dit kwartaalblad een verduidelijking van de gebruikte begrippen.

Deze numerieke analyses zullen het mogelijk maken fijnere, meer kwalitatieve analyses voor te stellen door zich te richten op groepen waarvoor specifieke actie wordt ondernomen. Deze analyses zullen worden opgenomen in "FOCUS"-verslagen, die drie keer per jaar zullen worden gepubliceerd.

In dit kwartaalblad staat de sociale actie van ons OCMW centraal en kunnen we ook de impact van de gezondheidscrisis op de meest kwetsbare groepen in Brussel evalueren. De gegevens zullen geleidelijk worden aangevuld met kwalitatieve analyses en met gegevens uit andere werkterreinen: huisvesting, hulp en zorg voor

¹ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/herkomst#figures>

ouderen, beheer van ons patrimonium, mensen in socioprofessionele inschakeling (opleiding en tewerkstelling), enz.

Onze dank gaat uit naar de teams die alle mogelijke moeite en deskundigheid hebben aangewend om dit instrument, dat bedoeld is

voor beleidsmakers en voor burgers die een zekere aandacht hebben voor sociaal kwetsbare groepen en het beleid dat wordt gevoerd om hen te ondersteunen, tot stand te brengen.

Veel leesplezier!

Rita Glineur

Wvd. Secretaris-generaal
van het OCMW van de Stad Brussel

Khalid Zian

Voorzitter
van het OCMW van de Stad Brussel

Deel 1

Voornaamste indicatoren voor sociale actie voor de periode januari-april 2022

De huidige aanpak is transversaal en bestaat erin de belangrijkste indicatoren op tijdstip t1 (januari 2022) en t2 (april 2022) te onderzoeken en een vergelijking op jaarbasis (januari en april 2022) te maken. Deze aanpak heeft **twee doelstellingen**:

- door een vergelijking met een jaar verschil te maken, worden de schommelingen geneutraliseerd die verband houden met de activiteitscyclus (bijvoorbeeld: daling tijdens de zomerperiode, stijging vanaf september, enz.);

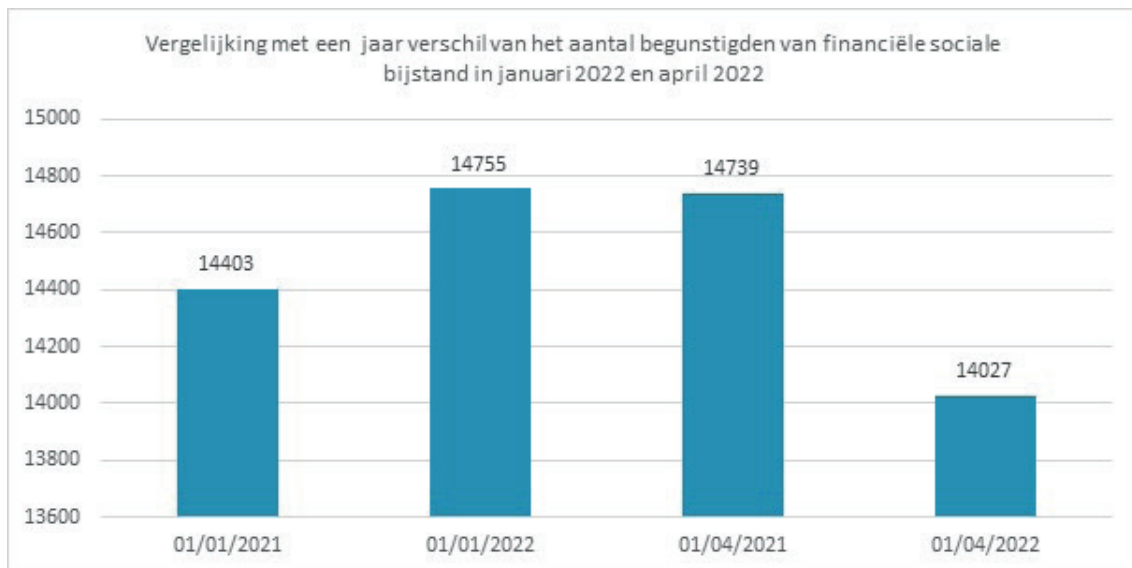
- door twee perioden te nemen (t1 en t2) hebben we enerzijds de meest recente cijfers (t2) en anderzijds minder recente cijfers (t1), maar niettemin gestabiliseerd.

De **gegevens** voor september 2022 zijn **stabiel**. De gegevens van april zullen in augustus 2022 als **gestabiliseerd** worden beschouwd. Deze laatste cijfers zijn dus indicatief.

1. FINANCIËLE SOCIALE BIJSTAND

Financiële sociale bijstand (FSB) omvat: het LL/ELL met uitzondering van arbeidsbemiddeling, aanvullende, maandelijkse of eenmalige bijstand

(gezondheidskaarten, energiekosten, schoolhulp, enz.).

In januari 2022 waren er 14.755 ontvangers van **financiële sociale bijstand** tegen 14.403 in september 2021, wat neerkomt op een stijging met 2,44%. Deze gegevens hebben zich **gestabili-**

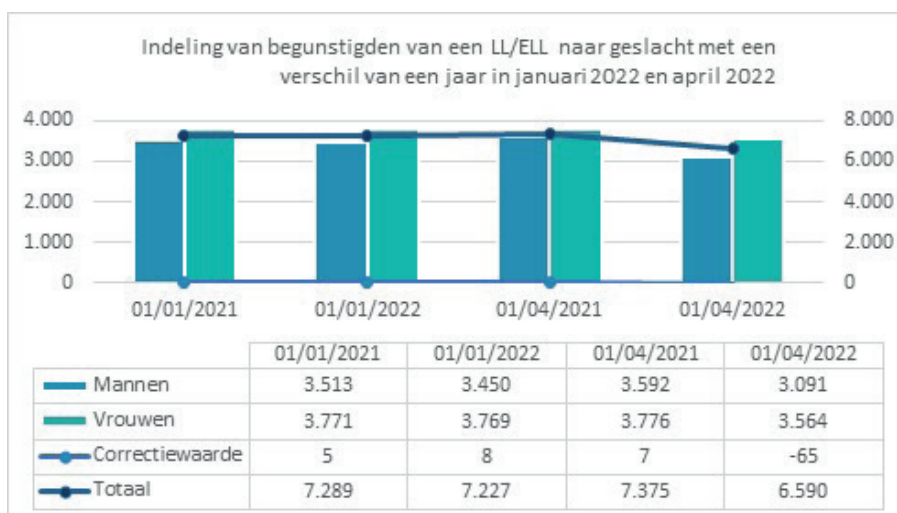
**14.755 MENSEN ONTVANGEN
FINANCIËLE SOCIALE BIJSTAND,
EEN STIJGING VAN 2,44%**

seerd en vormen derhalve een goede indicator voor de groei over een periode van één jaar.

In april 2022 waren er 14.027 ontvangers van financiële sociale bijstand tegenover 14.027 in april 2021, een daling van 4,83%. Deze gegevens zijn niet gestabiliseerd. Het negatieve groeiper-

centage is slechts indicatief. Het grootste deel van de groei in verband met de gezondheidscrisis van Covid-19 ligt achter ons en er is een periode van stabilisatie aangebroken, zij het niet in dezelfde mate als de cijfers van vóór 2019.

1.1 Het leefloon/equivalent leefloon

In januari 2022 werden 7.227 begunstigden van het LL/ELL vastgesteld, tegenover 7.289 in januari 2021, wat neerkomt op een daling van 0,85%. Deze gegevens hebben zich gestabiliseerd en vormen derhalve een goede indicator voor de groei over een periode van één jaar.

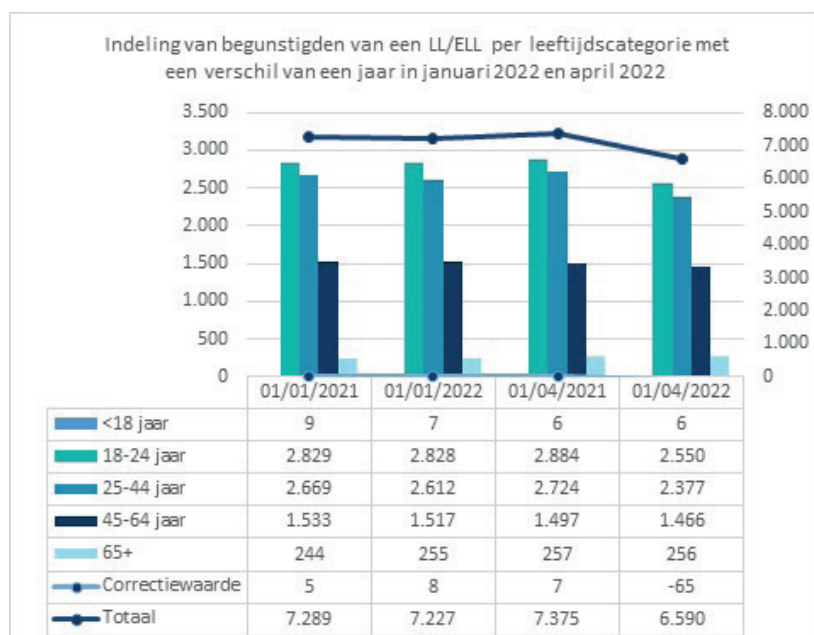
In april 2022 waren er 6.590 begunstigden van het LL/ELL, tegenover 7.375 in april 2021, d.w.z.

een daling van 10,64%. Deze gegevens zijn niet gestabiliseerd.

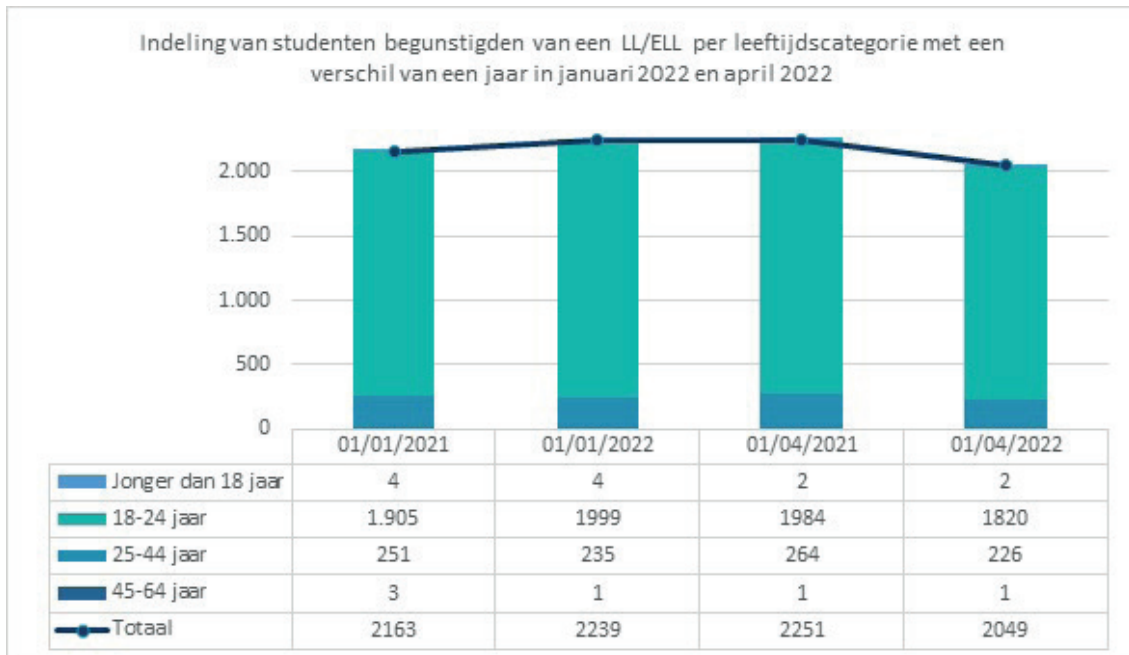
In januari 2022 vormde de leeftijdsgroep 18-24 jaar met 2.828 personen 39% van de begunstigden. In april 2022 vormde de leeftijdsgroep 18-24 jaar met 2.550 personen 39%

van de begunstigden. Nogmaals, deze cijfers zijn niet gestabiliseerd en veronderstellingen moeten met de nodige omzichtigheid worden gemaakt.

**7.227 BEGUNSTIGDEN VAN EEN LL/ELL,
WAARVAN 3.769 VROUWEN (52%)**

1.1.1. De studenten

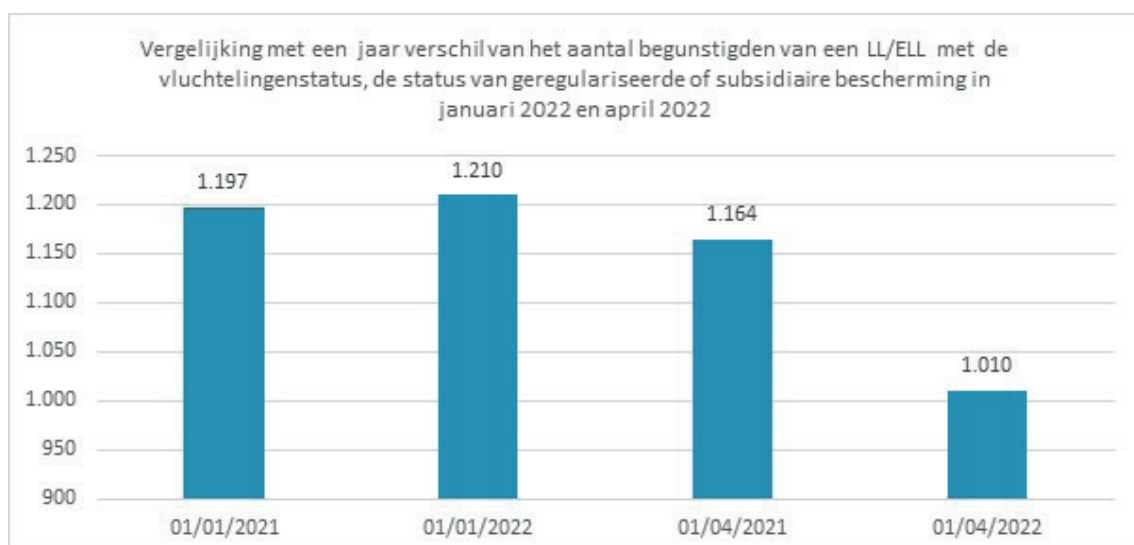

In januari 2022 bedraagt het aantal **studenten** dat een **LL/ELL** ontvangt 2.239, een stijging van 4% ten opzichte van september 2021. In april 2021 bedraagt het aantal studenten dat een **LL/ELL** ontvangt 2.049 tegen 2.251 in december

2020, wat neerkomt op een daling van 9%. Deze **gegevens** zijn niet gestabiliseerd.

+4% STUDENTEN

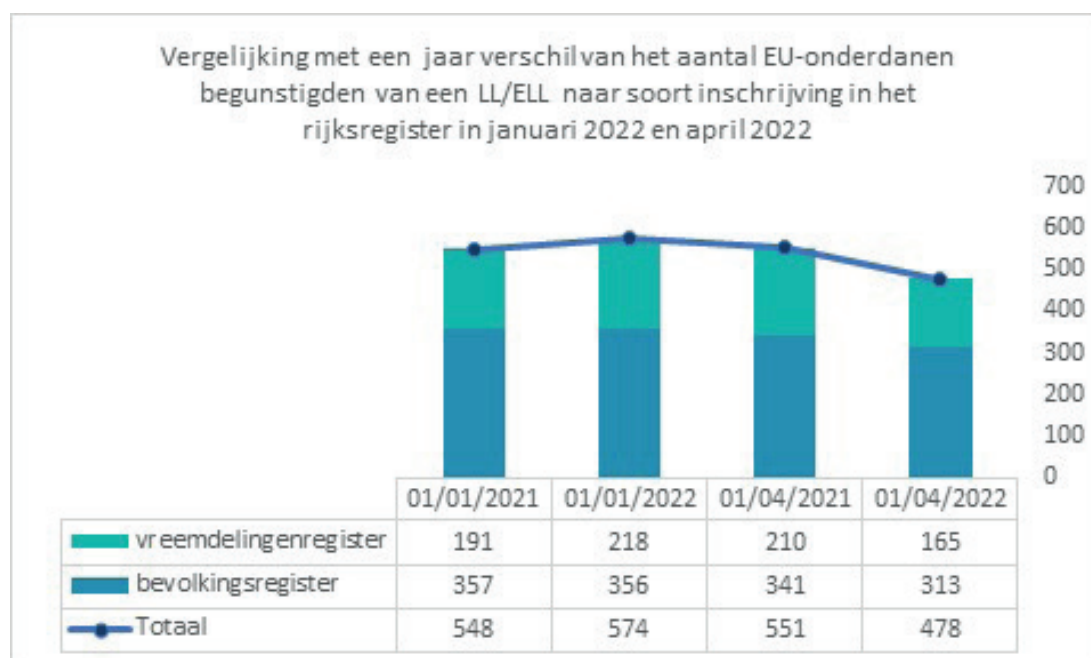
1.1.2 Begunstigen van het LL/ELL met het statuut van vluchteling, geregulariseerd of subsidiaire bescherming

In januari 2022 bedroeg het aantal begunstigden van een LL/ELL met een statuut van vluchteling, geregulariseerd of subsidiaire bescherming 1.210, tegen 1.197 in september 2021, wat neerkomt op een daling met 1%. In januari 2022 zal deze groep 17% van het totale aantal begunstigden van een LL/ELL uitmaken.

In april 2022 daalt het aantal mensen in deze categorie tot 1.010 tegenover 1.164 in april 2021, wat neerkomt op een daling van 13%. In april 2022 vertegenwoordigt deze groep 15% van het totale aantal begunstigden van een LL/ELL. De gegevens van april zijn echter nog niet gestabiliseerd.

1.1.3 De begunstigden van een LL/ELL die onderdaan zijn van een EU-lidstaat

In januari 2022 bedraagt het aantal begunstigden van een LL/ELL die onderdaan zijn van een EU-lidstaat 574 tegen 548 in januari 2021, wat neerkomt op een stijging met 5%.

EU-onderdanen vertegenwoordigen 8% van het totale aantal begunstigden van een LL/ELL

in januari 2022.

In april 2022 bedraagt het aantal begunstigden van het LL/ELL die onderdaan van een EU-lidstaat zijn, 478 tegenover 551 in april 2021, wat neerkomt op een daling met 13%. Deze gegevens zijn **niet gestabiliseerd**.

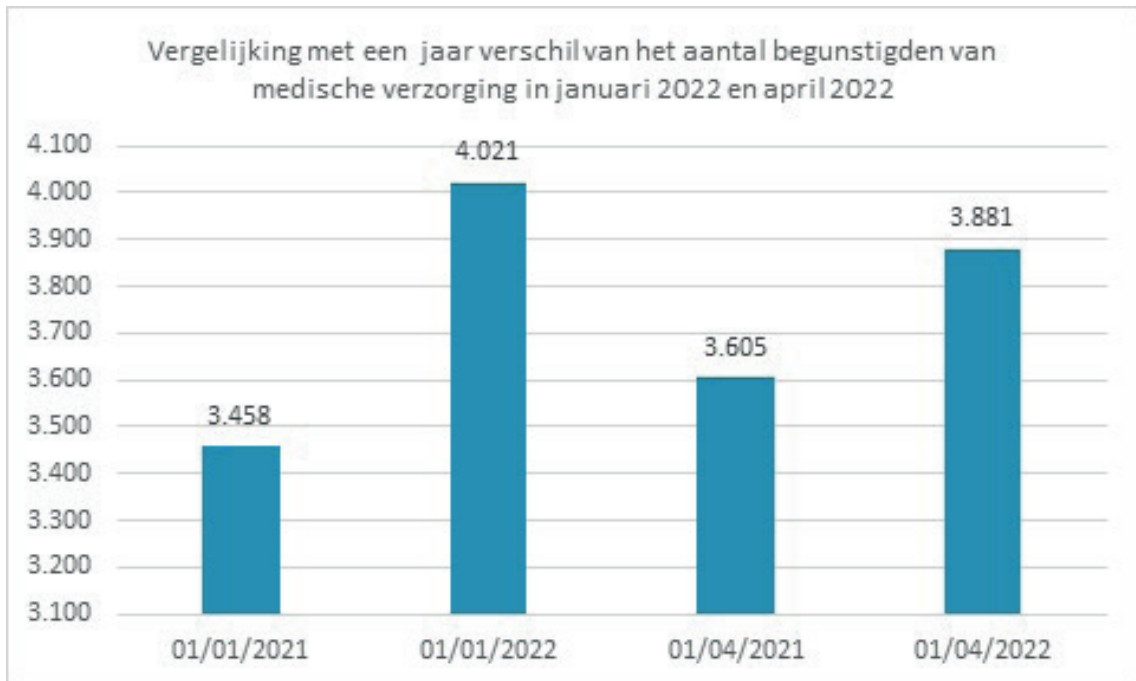
1.2 Financiële sociale bijstand "Covid"

Na de steun die de federale regering in 2020 aan de OCMW's heeft toegekend in het kader van de strijd tegen de gezondheids crisis, werd aan de OCMW's een bijkomende subsidie toegekend om de gesteunde gezinnen in staat te stellen de kosten te dragen die gepaard gaan met het be-

gin van het schooljaar². In september 2021 werd een bedrag van € 414.000 verdeeld onder 2.155 kinderen die deel uitmaken van een gezin dat ondersteund wordt door het OCMW.

² Besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot toekenning van uitzonderlijke subsidies aan de Brusselse OCMW's in het kader van de bestrijding van de sociale en gezondheidsgevolgen van de coronacrisis.

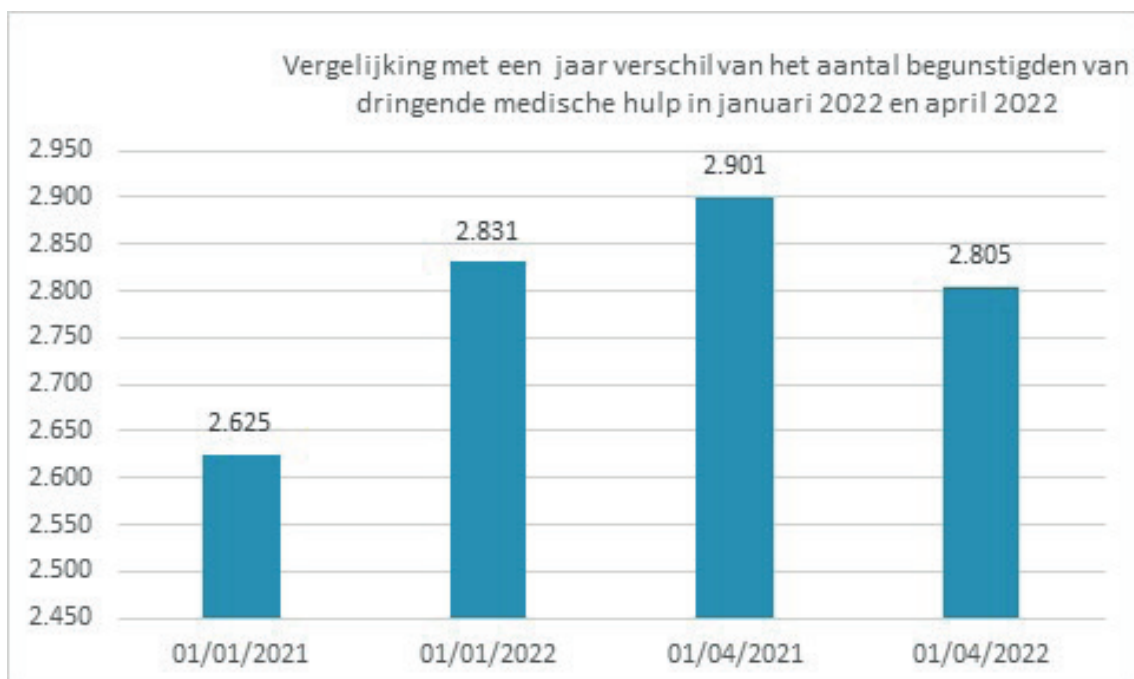
1.3 Medische zorg

Het aantal zorgontvangers, d.w.z. het aantal mensen dat gebruik heeft gemaakt van de gezondheidskaart of van dringende medische hulp, stijgt van 3.458 in januari 2021 tot 4.021 in januari 2022, wat neerkomt op een stijging met 16%.

Ondanks het gebrek aan stabilisatie in de gegevens van april 2022 is er een aanhoudende groei

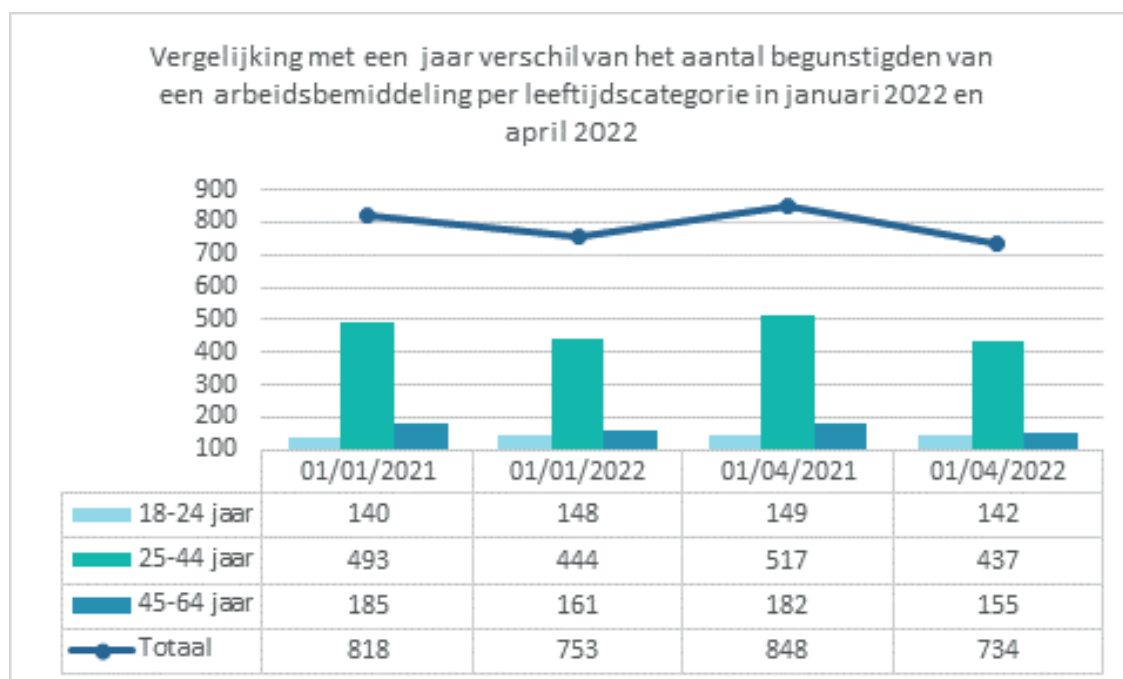
in het zorgaanbod over een periode van één jaar. Het aantal mensen dat een zorguitkering ontvangt, stijgt namelijk van 3.605 in april 2021 tot 3.881 in april 2022, wat neerkomt op een stijging met 10%.

Het aantal begunstigen van een attest van tenlasteneming in het kader van de regeling voor dringende medische hulp (DMH) stijgt van 2.625 personen in januari 2021 tot 2.831 personen in september 2022, wat neerkomt op een stijging met 8%.

Het aantal begunstigen van een attest van tenlasteneming in het kader van de regeling voor dringende medische hulp (DMH) stijgt van 2.901 personen in april 2021 tot 2.805 personen in april 2022, wat neerkomt op een stijging met 3%. Deze laatste gegevens zijn echter **niet gestabiliseerd**.

2. ONDERSTEUNING EN ARBEIDSBEMIDDELING

In januari 2022 maakten 753 mensen gebruik van een maatregel voor arbeidsbemiddeling: de leeftijdsgroep 25-44 jaar vormde met 444 mensen de grootste categorie. In april 2022 maakten 734 mensen gebruik van een maatregel voor arbeidsbemiddeling: de leeftijdsgroep 25-44 jaar vormde met 437 mensen de grootste categorie. De lage vertegenwoordiging van de 18-24-jarigen wordt verklaard door het feit dat zij meestal zijn ingeschreven voor hetzij een voltijdse studie, hetzij een opleidingstraject.

312 POOL LOOPBAANBEGELEIDING
862 POOL BEGELEIDING TEWERKSTELLING
753 ARBEIDSBEMIDDELING

In april 2022 telde het Departement Tewerksstelling 312 personen die werden begeleid door de pool Loopbaanbegeleiding, terwijl 873 personen³ werden gevolgd door de pool Begeleiding Tewerksstelling.

³ Cijfers bijgewerkt en meegedeeld door het DTSE op 01/06/2022.

Deel 2

Belangrijkste trends in de periode 2018-2022

In dit tweede deel wordt gekozen voor een "trendmatige" benadering, waarbij de belangrijkste indicatoren maandelijks over een periode van vier jaar worden gemeten. Deze aanpak is gericht op:

- omkeringen/accentueringen van langetermijntrends op te sporen;
- belangrijke veranderingen op korte termijn te anticiperen;
- werkhypothesen te formuleren en nieuwe on-

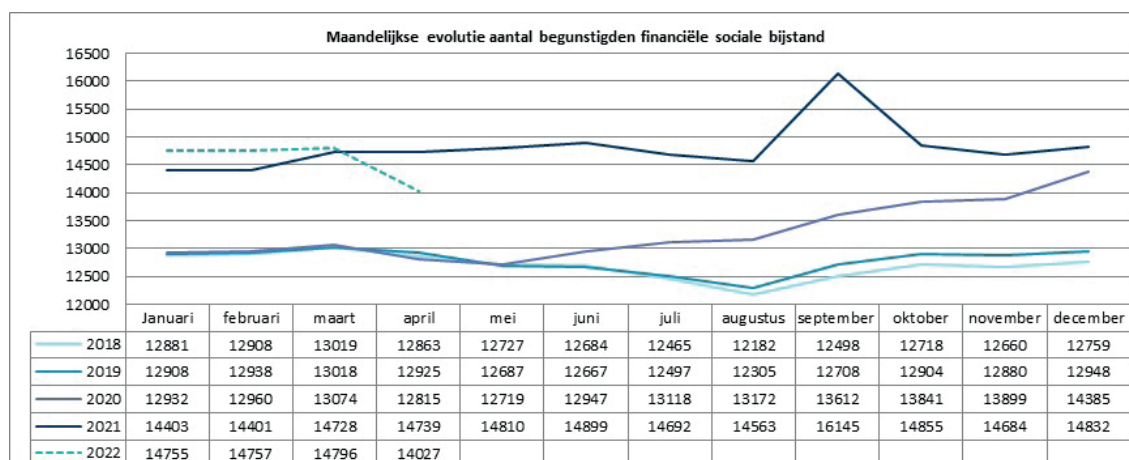
derwerpen van belang voor een specifiek aandachtsgebied aan te wijzen.

In dit verband moet eraan worden herinnerd dat de **gegevens** voor januari 2022 **stabil** zijn, terwijl tot augustus 2022 zal moeten worden gewacht voordat de **gegevens** voor april 2022 als stabiel kunnen worden beschouwd. Deze laatste worden derhalve als indicatie gegeven.

1. FINANCIËLE SOCIALE BIJSTAND

Financiële sociale bijstand (FSB) omvat: het LL/ELL met uitzondering van arbeidsbemiddeling, aanvullende, maandelijks of eenmalige bijstand

(gezondheidskaarten, energiekosten, schoolhulp, enz.).

Cijfers 02/2022- 04/2022: niet-gestabiliseerd

- In 2018 waren er maandelijks gemiddeld 12.697 personen die bijstand kregen in het kader van een FSB;
- In 2019 waren het er 12.782, wat een lichte stijging van 0,67% betekent;
- in 2020 is het gemiddelde gestegen tot 13.290 geholpen personen. Het eerste kwartaal van 2020 liet een voortzetting zien van de stijging die eind 2019 begon met een

gemiddelde van 12.988 personen. Er werd een piek bereikt in maart 2020 met 13.074 personen. Vervolgens werden de maanden april en mei 2020 gekenmerkt door een dip in de FSB-curve, die achtereenvolgens daalde

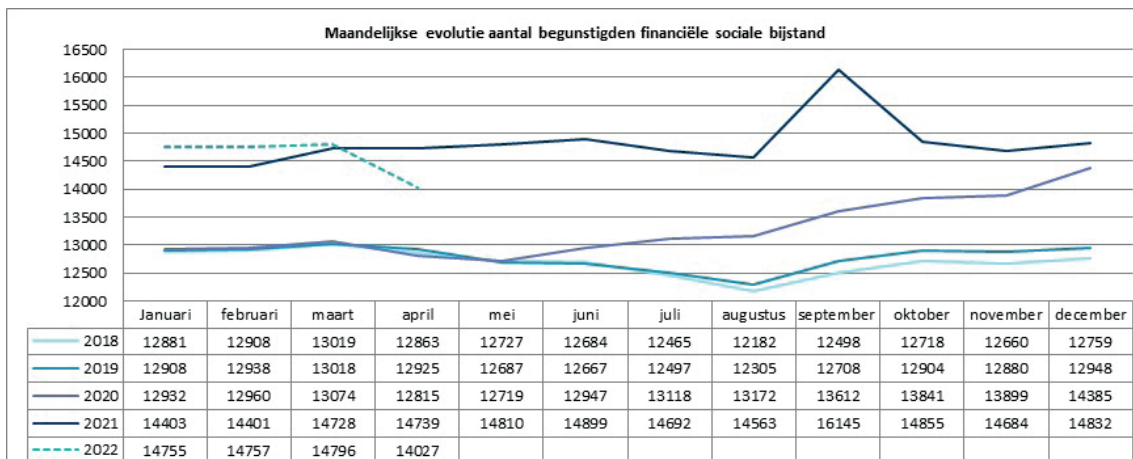
IMPACT VAN DE GEZONDHEIDSCRISIS: EEN STIJGING VAN 16% SOCIALE FINANCIËLE BIJSTAND

tot 12.815 en 12.719 begunstigden. Dit is te verklaren door de inperkingsmaatregelen van de Federale regering, die tot een tijdelijke daling van het aantal aanvragen hebben geleid. Vanaf juni 2020, onder impuls van de steun die aan de OCMW's wordt toegekend in het kader van de federale subsidie die in het Koninklijk Besluit van 13/05/2020 en 03/07/2020 is vastgelegd, begon de curve van de FSB te stijgen tot zij een echte trendomkering op lange termijn genereerde, die ditmaal de curves van 2018 en 2019 overtrof. In september 2020 telden we 13.612 begunstigden van een FSB en eindigden we het jaar 2020 met 14.385 begunstigden.

- de stijging heeft zich in de eerste helft van

2021 voortgezet met een eerste scherpe piek in juni 2021 (14.899). De maanden juli en augustus werden gekenmerkt door een seizoensgebonden daling die verband hield met het effect van **studentenjobs**, waarna een zekere opleving werd geconstateerd. De maand september 2021 werd gekenmerkt door een piek van 16.062 personen, wat wordt verklaard door de invoering van een schoolpremie⁴ voor kinderen uit gezinnen die bijstand ontvangen (LL/ELL of contract Art. 60§7). In het laatste kwartaal van 2021 begint een periode van stabilisatie tegen de achtergrond van het einde van de gezondheids crisis en een daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden.

1.1. Begunstigden van het LL/ELL

Cijfers 02/2022- 04/2022: niet-gestabiliseerd

- In 2018 werden er maandelijks gemiddeld 6.754 mensen geholpen in het kader van een **LL/ELL**, tegenover 6.993 in 2017, wat neerkomt op een daling van 3,43%;
- De daling zette zich in 2019 voort met een gemiddelde van 6.613 personen, een daling van 2,09%;
- vanaf het eerste kwartaal van 2020 is er een aanzienlijke stijging van het aantal ontvangers van een **LL/ELL**: van 6.539 personen in januari 2020 naar 6.729 in maart 2020, om vervolgens in september 2020 de grens van 7.000 te passeren en het jaar af te sluiten met 7.181 ontvangers, dit keer met een gemiddelde stijging van 4% ten opzichte van 2019.
- ➔ De omkering van de **LL/ELL**-trend gaat samen met de Covid-19-crisis.
- ➔ Met een verschil van een jaar overtreft de 2020-curve de 2018-curve al in april .
- In 2021 is het aantal **LL/ELL** begunstigden

⁴ Besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot toekenning van uitzonderlijke subsidies aan de Brusselse OCMW's in het kader van de bestrijding van de sociale en gezondheidsgevolgen van de coronacrisis.

in het eerste kwartaal verder gestegen. De daling in juli en augustus 2021 is te verklaren door enig herstel van de activiteit bij de jobstudenten.

- Met een verschil van één jaar stijgt het gemiddelde aantal begunstigden van een **LL/ELL** van 6.740 in de eerste helft van 2020 tot 7.337 in de eerste helft van 2021, wat neerkomt op

een stijging met bijna 9%. Het laatste kwartaal van 2021 vertoont een licht dalende trend, die in verband kan worden gebracht met de daling van het aantal werkzoekenden in het Brussels Gewest (NWWZ) en in Brussel-Stad tijdens dezelfde periode. Zoals blijkt uit onderstaande tabel⁵ daalt het aantal NWWZ vanaf september 2021 zowel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als in de Stad Brussel.

	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Stad Brussel
September 2021	-2,86%	-3,91%
Oktober 2021	-0,57%	-1,08%
November 2021	-2,26%	-2,60%

Volgens het Brussels Instituut voor de Statistiek (BISA)⁶, is de daling van het aantal NWWZ het gevolg van de opschorting van de inperkingsmaatregelen en het economisch herstel met:

- een heropleving van de economie na de inperkingsmaatregelen en een grotere behoefte aan arbeidskrachten met zich meebrengt;
- de hervatting van de opleidingen voor NWWZ⁷;
- het begeleiden van NWWZ met fysieke aanwezigheid en het schrappen van afwezige NWWZ;
- een daling van het aantal inschrijvingen onder jonge afgestudeerden;
- de voortzetting van bedrijfsondersteunende maatregelen tot december 2021.

Voorzichtigheid is echter geboden. De cijfers over sociale bijstand lopen nog steeds achter op de macro-economische cijfers. De door het OCMW geholpen burgers zijn immers over het algemeen minder gekwalificeerd en profiteren niet zo snel van de economische opleving.

In december 2021 was er nog een stijging van

2,13% in het Brussels Gewest en van 1,75% in de Stad Brussel. De neerwaartse trend wordt in het eerste kwartaal van 2022 hervat. Hoewel het einde van de gezondheidscrisis gepaard lijkt te gaan met een stabilisering van het aantal begunstigden van het **LL/ELL**, kunnen twee elementen worden vastgesteld. Ten eerste is de toename van het aantal ontvangers van een **LL/ELL** of financiële sociale bijstand die kan worden toegeschreven aan de gezondheidscrisis, een gegeven. Ondanks het einde van de crisis stabiliseert de tendens zich, zonder dat de cijfers van 2019 opnieuw worden bereikt.

Op het moment van de redactie van dit document ontstaan er nieuwe uitdagingen voor sociale actie, tegen de achtergrond van de Oekraïense crisis. In april 2022 genieten 42.229⁸ mensen van een beschermingsattest dat hen in staat stelt zich op Belgisch grondgebied te vestigen en rechten te activeren zoals het equivalent leefloon ingeval uit een onderzoek door een maatschappelijk assistent.e van het OCMW blijkt dat hun inkomen ontoereikend is. Tussen februari en maart 2022 stijgt het aantal **ELL**-begunstigden van 783 tot 882⁹ personen, een stijging met 13%.

5 https://viewstat.actiris.brussels/viewstat_werkloosheid_basisstatistieken.html, online geraadpleegd op 19/04/2022

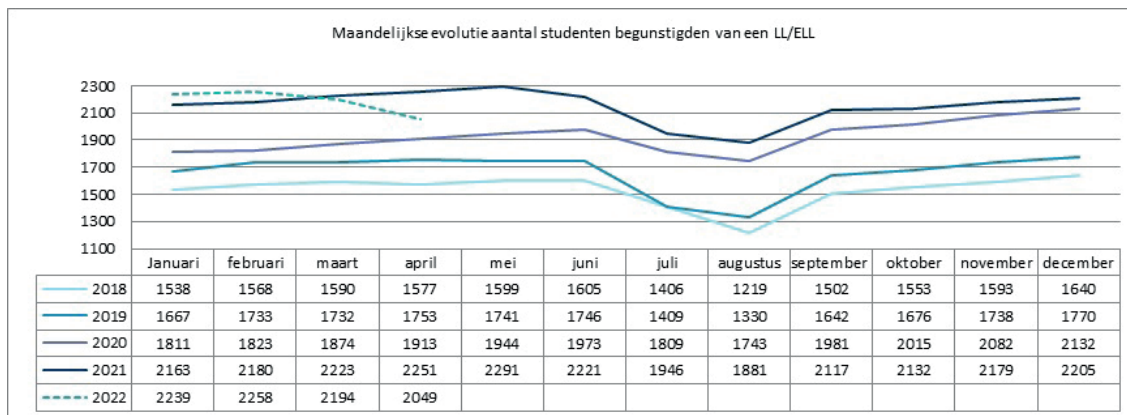
6 <https://bisa.brussels/sites/default/files/publication/documents/BISA-Conjunctuurbarometer-herfst2021-NL.pdf>

7 NWWZ in opleiding worden niet meer als zodanig geteld.

8 <https://dofi.ibz.be/nl/themes/figures/tijdelijke-bescherming>

9 Het gemiddelde voor 2021 is 766 mensen die bijstand krijgen in het kader van het ELL.

1.1.1. Studenten die een LL/ELL ontvangen

Cijfers 02/2022- 04/2022: niet-gestabiliseerd

De curve van **studenten** die een **LL/ELL** ontvangen, is sinds 2017 continu geste.

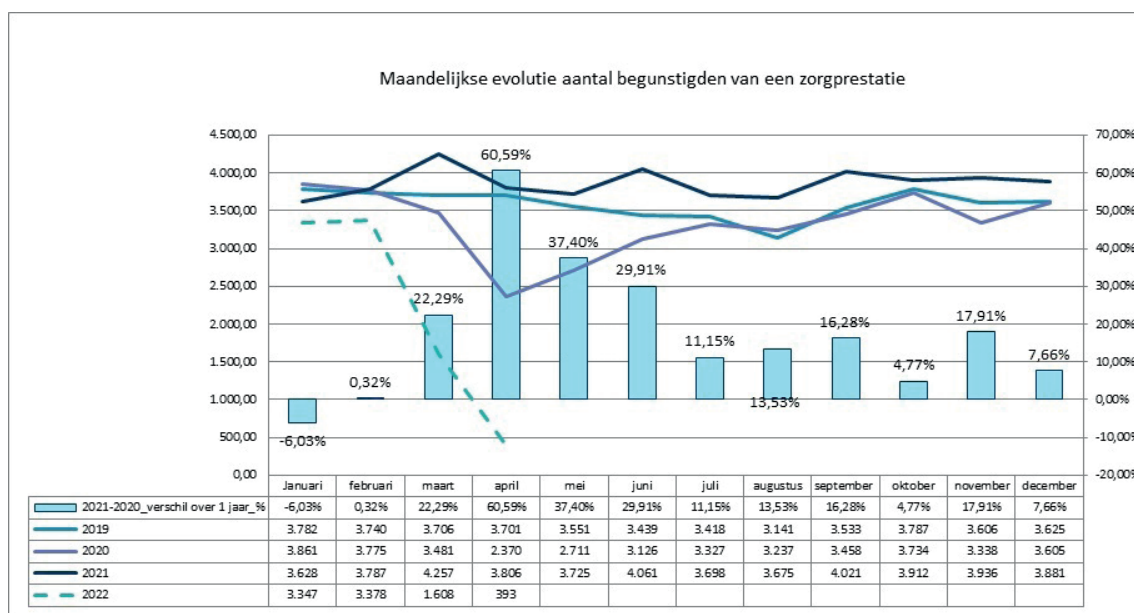
- In 2017 waren er gemiddeld 1.404 **studenten**;
- In 2018 bedroeg het gemiddelde aantal 1.533, een stijging van 9,2%;
- De stijging zet door in 2019 met een gemiddelde van 1.661 **studenten** een stijging van 8,41%;
- In 2020 versterkte de gezondheids crisis de aanhoudende opwaartse trend in het studentenaantal. Het gemiddelde steeg tot 1.925 **studenten**, wat een groei van 16% betekende ten opzichte van 2019. Deze stijging zette vanaf januari 2020 gestaag door met 1.811 ondersteunde **studenten** en steeg vanaf april 2020 met 1.913 ondersteunde **studenten**;
- In 2021 zette de opwaartse trend door, maar in de tweede helft van het jaar was er sprake van enige vertraging. Met een verschil van één jaar is het gemiddelde gestegen van 1.889 **studenten** in de eerste helft van 2020 tot 2.221 in de eerste helft van 2021, een groei van 18%. De zomerperiode werd meer gekenmerkt door een seizoensgebonden daling. Met een verschil van één jaar stijgt het gemiddelde van de laatste vier maanden van 2.052 **studenten** in 2020 tot 2.158 in 2021, d.w.z. een nog steeds positieve groei (5%). Op maandelijkse basis is er echter sprake van een daling ten opzichte van de eerste maanden van 2021.
- Januari 2022 (2.2239) blijft hoger dan januari 2021 (2.163) met een stijging van 3%. Dit cijfer

ligt echter onder de piek van mei 2021 met 2.291 studenten. Deze waarnemingen wijzen waarschijnlijk op het aanbreken van een periode van stabilisatie. De tussen februari en april 2022 geconstateerde daling moet alleen in aanmerking worden genomen als deze gegevens zich niet hebben gestabiliseerd. Deze laatste cijfers zijn dus louter indicatief.

- De gezondheids crisis speelde ook een negatieve rol voor de studentenjobs in de zomer van 2020. Met een verschil van een jaar daalde het aantal studenten begunstigden van een **LL/ELL** tussen juni en augustus met slechts 12%, terwijl dit in voorgaande jaren ongeveer -24% was. De cel Studenten had in de zomer van 2019 inderdaad zo'n 803 **studentenjobs** opgetekend, tegen slechts 582 in 2020, d.w.z. een daling van 27%. In 2021 wordt een zeker herstel waargenomen met een daling van 15% tussen juni en augustus 2021.

PERIODE	HELLING
06/2018 - 08/2018	- 24,05%
06/2019 - 08/2019	- 23,83%
06/2020 - 08/2020	- 11,66%
06/2021 - 08/2021	-15,31%

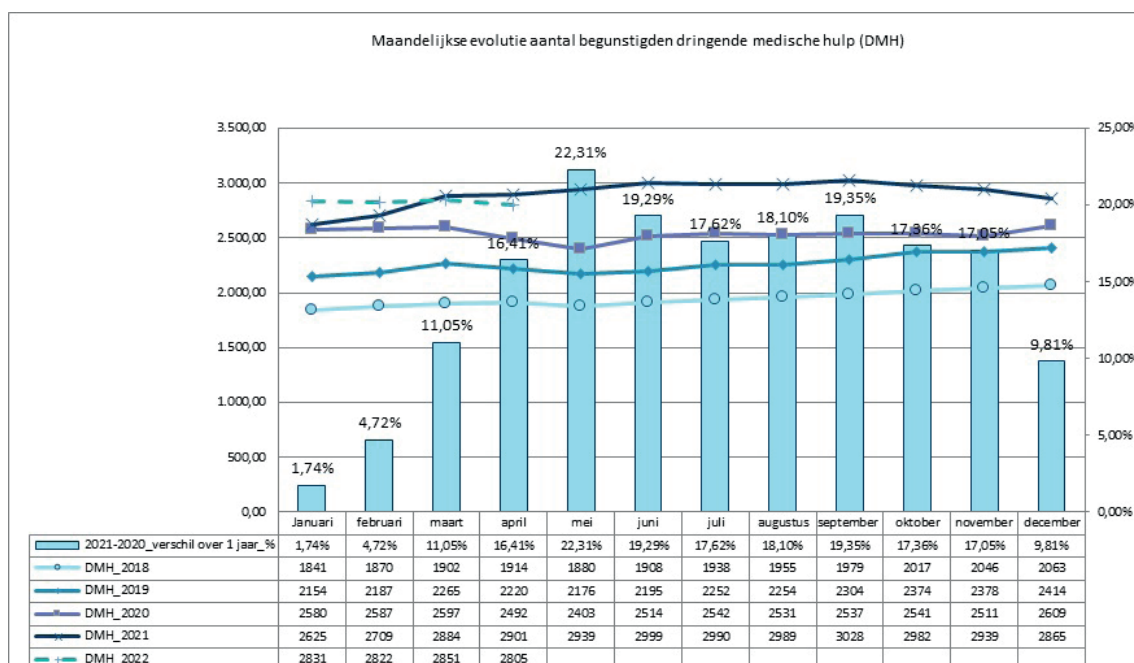
1.2. Gezondheidszorg en dringende medische hulp (DMH)

Cijfers 01/2022- 04/2022: niet-gestabiliseerd

De eerste maanden van de gezondheidscrisis werden in 2020 gekenmerkt door een algemene tendens om niet-urgente zorg uit te stellen. In de eerste golf (april 2020) werd slechts 56% van de essentiële chirurgische prestaties en 6% van de niet-essentiële prestaties uitgevoerd. Na de tweede golf was er een inhaalbeweging. 118% van de essentiële prestaties en 127% van de niet-essentiële prestaties werden uitgevoerd tussen december 2020 en maart 2021¹⁰.

Dit werd ook vastgesteld bij de facturering van de medische verzorging aan het OCMW van Brussel. Met een verschil van één jaar was er in april 2020 een daling van 36% tegenover april 2020. In 2021 worden de cijfers van vóór de gezondheidscrisis van 2020 opnieuw bereikt en vervolgens overtroffen: Het gemiddeld aantal zorgontvangers is daarmee gedaald van 3.586 in 2019 naar 3.335 in 2020 (een daling van 7%) en naar 3.866 in 2021 (een stijging van 16%).

Cijfers 01/2022- 04/2022: niet-gestabiliseerd

¹⁰ <https://www.inami.fgov.be/nl/nieuws/Paginas/covid19-raming-niet-uitgevoerde-zorg-ziekenhuizen-1e-2de-3de-golf.aspx>

In vergelijking met 2019 zal in 2021 het aantal begunstigden van een zorgprestatie waarvan de kosten betaald worden door het OCMW van Brussel gemiddeld met 8% toenemen. Aangezien de cijfers voor 2022 nog niet zijn gestabiliseerd, zullen er op dit moment geen opmerkingen worden gemaakt.

Bij het begin van de gezondheids crisis daalde de curve voor dringende medische hulp maandelijks, wat heeft geleid tot een vertraging van de groei ervan, die niettemin tijdens de hele crisis positief bleef. De gemiddelde stijging bedroeg 12% in 2020 en 14% in 2021.

Bovendien is het aantal mensen met een attest tot tenlasteneming gestegen, terwijl het aantal mensen dat er daadwerkelijk gebruik van maakt, is gedaald. Zo daalt het gemiddelde van het aantal mensen dat gebruik maakt van attest tot tenlasteneming van 58% in 2019 tot 50% in 2020 en uiteindelijk tot 48% in 2021.

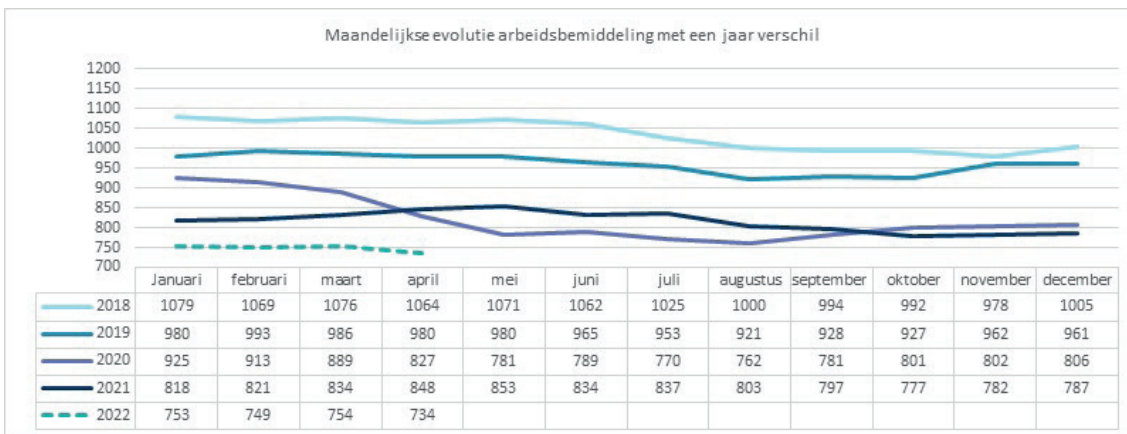
Er kunnen twee complementaire hypothesen worden ontwikkeld:

- Het uitstel van medische zorgen als gevolg

van de gezondheids crisis heeft gevolgen gehad voor de begunstigden van dringende medische hulp, zonder evenwel afbreuk te doen aan hun toegang tot een door het OCMW van de Stad Brussel afgegeven bewijs van tenlasteneming, waaruit blijkt dat de sociale dienst in staat is om tijdens de gezondheids crisis te blijven voorzien in de behoeften van mensen zonder geldige verblijfsvergunning ;

- de aanhoudende stijging van het aantal begunstigden dat een attest tot tenlasteneming ontvangt, wijst op een verbetering van het niet-gebruik onder de meest kwetsbare groepen. Met andere woorden, een groter aandeel van de personen zonder geldige verblijfsvergunning zou kunnen genieten van het attest tot tenlasteneming, maar maakt er geen gebruik van. Het attest tot tenlasteneming zou een preventieve rol spelen. In geval van nood zouden deze reeds gedekte personen zonder problemen een zorgverlener kunnen raadplegen. De gegevens voor 2022 zijn nog niet gestabiliseerd

2. ARBEIDSBEMIDDELING

De ontwikkeling van het aantal arbeidsbemiddelingen vertoont sinds 2018 een voortdurend dalende trend, van 1.079 personen in januari 2018 tot 753 personen in januari 2022, een daling van 30%. De stijging met een jaar verschil die tussen april 2021 en september 2021 werd

waargenomen, is uiteindelijk gestopt en de trend is teruggekeerd naar de trend die sinds 2018 werd waargenomen, namelijk een fundamenteel neerwaartse trend, met een nieuwe neerwaartse piek in januari 2022 (753 personen). Tussen januari 2018 (1.079 personen) en januari

2022 (753 personen) was er een daling van het aantal arbeidsbemiddelingen met 30%. In april waren 73 mensen tijdelijk werkloos om uiteenlopende redenen (gezondheidsredenen, ongerechtvaardigde afwezigheid) zonder dat de arbeidsovereenkomst

werd verbroken. Gedurende deze periode ontvangen mensen die daarvoor in aanmerking blijven komen een leefloon of het equivalent daarvan en worden zij derhalve niet ondergebracht in de rubriek "arbeidsbemiddeling".

Vademecum statistieken van het OCMW van Brussel op het gebied van sociale actie

WETTELIJK KADER

- De wet van 02/04/1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de OCMW's legt de regels van de territoriale bevoegdheid vast, evenals de uitzonderingen, via de begrippen "steunverlenend OCMW" en "OCMW van het onderstanddomicilie";
- De organieke wet van de OCMW's van 08/07/1976 omschrijft de taken van de OCMW's op het gebied van **sociale bijstand, dringende medische hulp**, materiële bijstand, kindervoogdij, rechten en terugbetaling. Artikel 1 van de organieke wet bepaalt: "Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid." Dit eerste artikel is van bijzonder belang omdat het in overeenstemming is met de verklaring in artikel 23 van de Belgische Grondwet: "Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden." In § 2 wordt er specifiek verwezen naar "het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand". Bovendien vallen de **installatiepremies** onder de organieke wet (art. 57bis).
- De wet van 26/05/2002 betreffende het **recht op maatschappelijke integratie** stelt de voorwaarden vast voor de toekenning van het recht op maatschappelijke integratie. Artikel 2 bepaalt: "Eenieder heeft recht op maatschappelijke integratie. Dit recht kan, onder de in deze wet bepaalde voorwaarden, de vorm aannemen van een **job** en/of een **leefloon**, al dan niet met een **geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie**. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn hebben tot taak dit recht te waarborgen."

WOORDENLIJST

- **Begunstigde van een recht op maatschappelijke integratie:** hieronder vallen begunstigden van een leefloon, een maatregel voor arbeidsbemiddeling of een installatiepremie.
- **Begunstigde van een leefloon:** deze term omvat de begunstigden van een leefloon in de zin van de wet van 26/05/2002. **Studenten** zijn inbegrepen en begunstigden van een arbeidsbemiddeling zijn uitgesloten.
- **Begunstigde van een equivalent leefloon:** deze term dekt de begunstigden van financiële sociale bijstand zoals gedefinieerd in artikel 60§3 van de organieke wet van 08/07/1976. Het gaat om personen die van de werkingssfeer van het recht op sociale integratie zijn uitgesloten op grond van hun nationaliteit, leeftijd of bestaansmiddelen, maar die in een vergelijkbare toestand van behoefte verkeren.
- **Student begunstigde van een leefloon:** deze term dekt de begunstigden van een leefloon die een afwijking hebben bekomen op artikel 3°§5 van de wet van 26/05/2002 waarbij ze vrijgesteld worden van het zoeken naar werk om voltijdse studies te kunnen aanvatten, voortzetten of hervatten.
- **Student die een equivalent leefloon ontvangt:** deze term omvat begunstigden van financiële sociale bijstand die gelijkwaardig is aan het leefloon en die een vrijstelling van het zoeken van werk hebben verkregen om hen in staat te stellen een voltijdse studie aan te vatten, voort te zetten of te hervatten.

- **Begunstigde van een installatiepremie:** deze term verwijst naar begunstigden van een LL/ELL die, na uit een situatie van dakloosheid te zijn gekomen, een eenmalige premie ontvangen nadat zij een woning hebben gevonden.
- **Referentieadres:** deze term verwijst naar daklozen die, nadat ze uit het bevolkingsregister zijn geschrapt, bij het OCMW een referentieadres aanvragen. Dit is een sociale steunmaatregel om het recht op sociale uitkeringen te behouden.
- **Begunstigde van een maatregel tot arbeidsbemiddeling:** deze term verwijst naar de begunstigden van een maatregel tot arbeidsbemiddeling voorgesteld door het OCMW en die in overeenstemming is met artikel 60§7 van de organieke wet van 08/07/1976.
- **Begunstigde van dringende medische hulp:** deze term omvat de begunstigden van medische hulp van wie de verblijfsvergunning in België niet geldig is.
- **Begunstigde van financiële sociale bijstand (FSB):** deze term omvat de begunstigden van een financiële sociale bijstand, ongeacht of deze al dan niet wordt terugbetaald door de federale staat, het gewest of de gemeente, of uit eigen middelen wordt betaald. Het scala van de soorten **financiële sociale bijstand** is zeer breed. Het omvat LL/ELL, DMH, ad hoc-steun zoals energiehulp, schoolpremies, rugzakacties, enz.
- **Onderdanen van een EU-lidstaat:** deze term omvat begunstigden van een LL/ELL die burgers zijn van een lidstaat van de Europese Unie en die ons grondgebied zijn binnengekomen op grond van het recht op vrij verkeer of door gezinshereniging met een Belg.
- **Begunstigden van subsidiaire bescherming:** deze term omvat de begunstigden van een LL die subsidiaire bescherming genieten, d.w.z. die niet als vluchteling kunnen worden erkend, maar ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat zij een risico zouden lopen op ernstige aantasting van hun fysieke integriteit indien zij naar hun land van herkomst zouden worden teruggezonden.
- **Erkende vluchtelingen:** deze term verwijst naar begunstigden van het LL die de status van erkend vluchteling hebben en in het bevolkingsregister zijn ingeschreven.
- **Geregulariseerd:** deze term omvat de begunstigden van een LL/ELL waarvan het verblijf geregulariseerd is in het kader van artikel 9bis, 9ter van de wet van 15/12/1980.

TECHNISCHE EN STATISTISCHE OVERWEGINGEN

De **gegevens** zijn afkomstig uit het data warehouse van het OCMW van de Stad Brussel. De getelde begunstigden zijn de personen die ten minste eenmaal steun hebben ontvangen gedurende de waargenomen periode: de maand

of het jaar. Daarom worden personen die tijdens dezelfde waarnemingsperiode alleen een besluit tot weigering hebben ontvangen, niet meegeteld.

1° De bevolking en de statistische eenheid

- **Het individuele dossier (ID):** dit vertegenwoordigt de begunstigde die bijstand ontvangt. De telling wordt verricht over een waargenomen periode: de maand of het jaar.
- **Het Sociaal dossier (SD):** dit vertegenwoordigt het geholpen gezin. De telling wordt uitgevoerd over een waargenomen periode (maand of jaar).
- **De munteenheid, uitgedrukt in euro (€):** dit vertegenwoordigt de gedane uitgaven en wordt uitgedrukt in euro. De telling gebeurt over een waargenomen periode: de maand of het jaar.

2° De waargenomen componenten

- **Nominale variabelen (kwalitatief):** nationaliteit, verblijfsvergunning, woonplaats, gezinssamenstelling en categorieën van bijstand, enz.
- **Ordinale variabelen (hiërarchie):** leeftijd, opleidingsniveau, enz.
- **Metrische variabelen (kwantitatief):** leeftijdsklassen, indeling in klassen naar grootte van het gezin, indeling in klassen naar duur van de bijstand, enz.

3° Aggregaten

Om het lezen te vergemakkelijken zijn de steunmaatregelen gegroepeerd binnen de verschillende categorieën van steunmaatregelen en in de tijd.

a) Tijdelijke aggregaten

- **Maandelijks telling:** een persoon of gezin wordt slechts eenmaal geteld van zodra tijdens de maand in kwestie bijstand wordt vastgesteld;
- **jaarlijkse telling:** een persoon of gezin wordt slechts eenmaal geteld van zodra tijdens het jaar in kwestie bijstand wordt vastgesteld.

Deze tellingen kunnen aanleiding geven tot een grafische voorstelling van het transversale type (foto op een tijdstip "t") of van het type "trend" (maandelijks/jaarlijkse trend). Uit deze tellingen kunnen ook berekeningen van het gemiddelde worden afgeleid.

Stabiele gegevens

De verspreide **gegevens** zijn die waarvoor de waarnemingsperiode, maand of jaar, voorbij is.

De noodzaak van een tijdsverschil bij het actualiseren van **LL/ELL-gegevens** is echter noodzakelijk en is te wijten aan:

- termijn voor sociaal onderzoek: 1 maand;
- het bestaan van subsidies met terugwerkende kracht;
- post-hoc bijstandherzieningen;
- de herindeling post facto van LL/ELL-begunstigden die geen student zijn als "student" **LL/ELL**.

Volgens de praktijk van de studiedienst van de POD-MI wordt de gegevensconsolidatiecyclus geacht na drie maanden te zijn voltooid. De

b) Functionele aggregaten

De steuncategorieën zijn gegroepeerd om het lezen te vergemakkelijken en een breed inzicht te verschaffen in de voornaamste tendensen wat de sociale actie betreft.

Zo zijn de ontvangers van het LL en het ELL gegroepeerd in één enkele bijstandscategorie, die nu begunstigden van het **LL/ELL**, behalve arbeidsbemiddeling, wordt genoemd. Het functionele aggregaat wordt toegevoegd aan het tijdsaggregaat in die zin dat een individu of gezin slechts eenmaal wordt geteld wanneer in de waargenomen maand bijstand via LL/ELL wordt geconstateerd. Evenzo zijn de volgende bevolkingsgroepen samengevoegd tot een groter geheel: geregulariseerden, vluchtelingen en begunstigden van subsidiaire bescherming.

LL/ELL-cijfers worden dus pas na drie maanden als gestabiliseerd beschouwd.

Om echter aan de behoefte aan **recente gegevens** te voldoen en toch een zekere kwaliteit te garanderen, zullen wij **gegevens** van de afgelopen maand ter beschikking van de gemeenschap stellen, waarbij wij systematisch onderscheid zullen maken tussen **stabiele** en **recente gegevens**.

Stabiele gegevens: dit zijn de geconsolideerde **gegevens**, d.w.z. de gegevens die volgens de M-3 cyclus worden bewaard.

Recente gegevens: dit zijn niet-geconsolideerde **gegevens**, d.w.z. van de vorige maand.

CONTACT

CeI Studies - Damien Federico

0490/14 10 88

damien.federico@ocmwbxl.brussels

